

Mihai Eminescu
1850-1889

Mihai Eminescu

MEMENTO MORI

Editura
PRUT INTERNATIONAL

<i>Glossă</i>	5
La mormântul lui Aron Pumnul	8
Din străinătate	9
La Bucovina	11
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	13
Amorul unei marmure	15
Junii corupti	17
Venere și Madonă	20
Epigonii	22
Mortua est!	27
Cugetările sărmănușilor Dionis	30
Înger și demon	33
Împărat și proletar	38
Făt-Frumos din tei	46
Crăiasa din povești	50
Lacul	52
Dorința	53
Strigoii	54
Povestea codrului	66
Povestea teiului	68
Singurătate	72
Departate sunt de tine	74
O, rămîni	75
Pe aceeași ulicioară	77
Rugăciunea unui dac	79
Atât de fragedă...	81
Sonete	83
Freamăt de codru	85

Revedere	87
Despărțire	89
O, mamă...	91
Scrisoarea I	92
Scrisoarea II	98
Memento mori	101
Dacă treci rîul Selenei	146
Adîncă mare...	148
Doina	149
Pe lingă plopii fără soț...	151
Și dacă...	153
Odă	154
Cu mîine zilele-ți adaogi...	155
Peste vîrfuri	157
Somnoroase păsărele...	158
Te duci...	159
Ce te legeni...	161
La mijloc de codru...	162
Mai am un singur dor	163
Sara pe deal	165
La steaua	166
De ce nu-mi vii	167
Cărțile	168
Ai noștri tineri..	170
Venin și farmec..	171
Oricîte stele...	172
La arme	173
Fiind băietă căutând cutreieram	176
Sarmis	178
Dintre sute de catarge	181

GLOSSĂ

*Numai poetul
Ca păsări ce zboară
Deasupra valurilor
Trece peste nemărginirea timpului.*

Mihai Eminescu

*Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate;
Nu speră și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămîni la toate rece.*

Multe trec pe dinainte,
În auz ne sună multe,
Cine ține toate minte
Și ar sta să le asculte?...
Tu așează-te deoparte,
Regăsindu-te pe tine,
Cînd cu zgomote deșarte
Vreme trece, vreme vine.

Nici îcline a ei limbă
Recea cumpăna gîndirii
Înspre clipa ce se schimbă
Pentru masca fericirii,
Ce din moartea ei se naște
Și o clipă ține poate;
Pentru cine o cunoaște
Toate-s vechi și nouă toate.

Privitor ca la teatru
 Tu în lume să te-nchipui;
 Joace unul și pe patru,
 Totuși tu ghici-vei chipu-i,
 Și de plângere, de se ceartă,
 Tu în colț petreci în tine
 Și-nțelegi din a lor artă
Ce e rău și ce e bine.

Viitorul și trecutul
 Sunt a filei două fețe,
 Vede-n capăt începutul
 Cine știe să le-nvețe;
 Tot ce-a fost ori o să fie
 În prezent le-avem pe toate,
 Dar de-a lor zădărnicie
Te întrebă și socoate.

Căci acelorași mijloace
 Se supun cîte există,
 Și de mii de ani încoaace
 Lumea-i veselă și tristă;
 Alte măști, aceeași piesă,
 Alte guri, aceeași gamă,
 Amăgit atât de-adese
Nu speră și nu ai teamă.

Nu speră cînd vezi mișeii
 La izbîndă făcînd punte,
 Te-or întoarce nătărăii,
 De ai fi cu stea în frunte;

Teamă n-ai, căta-vor iarăși
 Între dînșii să se plece,
 Nu te prinde lor tovarăș;
Ce e val, ca valul trece.

Cu un cîntec de sirena,
 Lumea-ntinde lucii mreje;
 Ca să schimbe-actorii-n scenă,
 Te momește în vîrteje;
 Tu pe-alături te strecoără,
 Nu băga nici chiar de seamă,
 Din cărarea ta afară
De te-ndeamnă, de te cheamă.

De te-ating, să feri în laturi,
 De hulesc, să taci din gură;
 Ce mai vrei cu-a tale sfaturi,
 Dacă știi a lor măsură;
 Zică toți ce vor să zică,
 Treacă-n lume cine-o trece;
 Ca să nu-ndrăgești nimică,
Tu rămîi la toate rece.

Tu rămîi la toate rece,
 De te-ndeamnă, de te cheamă;
 Ce e val, ca valul trece,
 Nu speră și nu ai teamă;
 Te întrebă și socoate
 Ce e rău și ce e bine;
 Toate-s vechi și nouă toate:
Vreme trece, vreme vine.

LA MORMÎNTUL LUI ARON PUMNUL

Respect pentru oameni și cărți

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
 Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
 C-acuma din pleiada-ii auroasă și senină
 Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
 Se stinse-o balbă stea!

Metalica, vibrînda a clopotelor jale
 Vuiește în cadență și sună întristat;
 Căci, ah! geniul mare al deșteptării tale
 Păși, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
 Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
 Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
 Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cîntare
 Și-ți împleteșc ghirlande, cununi mirosoitoare,
 Cununi de albe flori!

Te plînge Bucovina, te plînge-n voce tare,
 Te plînge-n tînguire și locul tău natal;
 Căci umbra ta măreată în falnică-i zburare
 O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
 Ce-i simt național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
 Ce junii toți o varsă pe trist mormîntul tău,
 Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cînturi tînguoase,
 În cînturi răsunînde, suspine-armonioase,
 Colo, în Eliseu!...

DIN STRĂINÂTATE

Cînd tot se-nveselește, cînd toți aci se-ncîntă,
 Cînd toți își au plăcerea și zile fără nori,
 Un suflet numai plînge, în doru-i se avîntă
 L-a patriei dulci plaiuri, la cîmpii-i rîzători.

Și inima aceea, ce gême de durere,
 Și sufletul acela, ce cîntă amortit,
 E inima mea tristă, ce n-are mîngîiere,
 E sufletu-mi, ce arde de dor nemărginit.

Aș vrea să văd acuma natala mea vîlcoară
 Scăldată în cristalul pîrăului de-argint,
 Să văd ce eu atîta iubeam odinioară:
 A codrului tenebră, poetic labirint;

Să mai salut o dată colibele din vale,
 Dorminde cu un aer de pace, liniștiri,
 Ce respirau în taină plăceri mai naturale,
 Visări misterioase, poetice șoptiri.

Aș vrea să am o casă tăcută, mititică,
 În valea mea natală, ce undula în flori,
 Să tot privesc la munte în sus cum se ridică,
 Pierzîndu-și a sa frunte în negură și nori.

Să mai privesc o dată cîmpia-nfloritoare,
 Ce zilele-mi copile și albe le-a țesut,
 Ce auzi odată copila-mi murmurare,
 Ce jocurile-mi june, zburdarea mi-a văzut.

Melodica șoptire a rîului, ce gême,
Concertul, cē-l' întoană al păsărilor cor,
Cîntarea în cadență a frunzelor, ce freme,
Născut-acolo-n mine șoptiri de-un gingaș dor.

Da! Da! Aș fi ferice de-aș fi încă o dată
În patria-mi iubită, în locul meu natal,
Să pot a binezice cu mintea-nflăcărată
Visările juniei, visări de-un ideal.

Chiar moartea, ce răspinde teroare-n omenire,
Prin vinele vibrînde ghețoasele-i fiori,
Acolo m-ar adoarme în dulce liniștire,
În visuri fericite m-ar duce către nori.

LA BUCOVINA

N-oi uita vreodata, dulce Bucovină,
Geniu-ți romantic, munții în lumină,
Văile în flori,
Riuri resăltînde printre stînce nante,
Apele lucinide-n dalbe diamante
Peste cîmpii-n zori.

Ale sorții mele plîngeri și surîse,
Îngînate-n cînturi, îngînate-n vise
Tainic și ușor,
Toate-mi trec prin gîndu-mi, trec pe dinainte,
Inima mi-o fură și cu dulci cuvinte
Îmi șoptesc de dor.

Numai lîngă sînu-ți geniile rele,
Care îmi descîntă firul vieții mele,
Parcă dormita;
Mă lăsară-n pace, ca să cînt în lume,
Să-mi visez o soartă mîndră de-al meu nume
Și de steaua mea.

Cînd pe bolta brună tremură Selene,
Cu un pas melodic, cu un pas alene
Lin în calea sa,
Eol pe-a sa arpă blînd răsunătoare
Cînt-a nopții dulce, mistică cîntare,
Cînt din Valhala.

Atunci ca și silful, ce n-adoarme-n pace,
Inima îmi bate, bate și nu tace,
Tremură ușor,
În fantazii mîndre ea își face cale,
Peste munți cu codri, peste deal și vale
Mînă al ei dor.

Mînă doru-i tainic colo, înspre tine,
Ochiul îmi sclicește, genele-mi sunt pline,
Inima mi-e grea;
Astfel, totdeauna cînd gîndesc la tine,
Sufletul mi-apasă nouă de suspine,
Bucovina mea!

CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE

Ce-țи doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-țи mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Dacă fiii-țи mîndri aste le nutresc;
Căci rămîne stînca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta țи-o doresc.

Vis de răzbunare negru ca mormîntul
Spada ta de sînge dușman fumegînd,
Și deasupra idrei fluture cu vîntul
Visul tău de glorie falnic triumfînd,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Cînd s-aprindе sacru candida-i vîlvoare,
Dulce Românie, asta țи-o doresc.

Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surîzînd,
Ce pe Marte-n glorie să orbească-l face,
Cînd cu lampa-i zboară lumea luminînd,
El pe sînu-țи virgin încă să coboare,
Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strîng-e-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta țи-o doresc.

Respect pentru
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tinără mireasă, mămă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a noptii stele, ca a zilei zori,
Viața în vecie, gloria, bucurie.
Arme cu tăricie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

AMORUL UNEI MARMURE

Oștirile-i alungă în spaimă înghețată,
Cu sufletu-n ruină, un rege-asirian,
Cum stîncelor aruncă durerea-i înpumpată
Gemîndul uragan.

De ce nu sunt un rege să sfarm cu-a mea durere,
De ce nu sunt Satana, de ce nu-s Dumnezeu,
Să fac să rump-o lume ce sfîșie-n tăcere
Zdrobit sufletul meu.

Un leu pustiei rage turbarea lui fugindă,
Un ocean se-mbată pe-al vînturilor joc,
Și norii-și spun în tunet durerea lor mugindă,
Gîndurile de foc.

Eu singur n-am cui spune cumplita mea durere,
Eu singur n-am cui spune nebunul meu amor,
Căci mie mi-a dat soarta amara mîngîiere
O piatră să ador.

Murindului speranța, turbării răzbunarea,
Profetului blestemul, credinței Dumnezeu
La sinucid o umbră ce-i sperie desperarea
Nimic, nimica eu.

Nimica, doar icoana-ți, care mă învenină,
Nimic, doar suvenirea surîsului tău lin,
Nimic decât o rază din fața ta senină,
Din ochiul tău senin.